

болада ботирлик, жасурлик, мустақиллик, ўз кучига кўрсата олиш, меҳнатсеварлик каби хислатларни ишонч, янгиликка интилиш, меҳрли бўлиш, мурувват тарбия қилиш учун ички замин ва асос ролини ўйнайди.

Адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 72-сессиясидаги нутқи. / “Маърифат”, 2017, 20 сентябрь.
2. www.norma.uz/qonunchilikda-yangi-ota-analar-universiteti-farzand-tarbiyasida-muammosi-bulgan-oilalar-bilan-shugullanadi
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги Фармони // Халқ сўзи, 2017 йил. 8 февраль. № 28 (6722);
4. Саҳиҳи Бухорий. – Т.: Ўзбекистон миллий энциклопедияси, 2008; Абу Исо Термизий. Саҳиҳи Термизий. – Т.: “Фафур Гулом”, 1993;
5. Шайхова Х. Ўзбек аёли – одоб тимсоли. – Т.: Фалсафа ва ҳуқуқ, 2007. 24-28-б.
6. Рўзиева Р.Х. Жамиятнинг маънавий янгилашишида миллий ва умуминсоний қадриятлар уйғунлигини шакллантириш масалалари. Фалсаф. ф. докт. ... автор. -Тошкент: 2012. 52-б.

РЕЗЮМЕ

Мақсуд мақолада ислом қадриятларини оилада шакллантириш жараёнига ота-оналарни мақсадли тайёрлаш масалалари ҳақида сўз боради. Фарзанд тарбияси жараёнида ота-оналарга ёрдам кўрсатиш, оилада соғлом маънавий муҳитни таъминлашга кўмаклашиш масалалари таҳлил қилинади.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящена целенаправленной подготовке родителей к процессу формирования исламских ценностей в семье. Процесс воспитания помогает проанализировать проблемы оказания помощи родителям в обеспечении здоровой духовной среды в семье.

SUMMARY

The article focuses on the purposeful preparation of parents for the process of forming Islamic values in the family. The process of upbringing helps to analyze the issues of assisting parents in providing a healthy spiritual environment in the family.

MAKTABLARDA TEXNOLOGIYA DARSLARI JARAYONIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASHNING AHAMIYATI

T. Shamuratova - katta o'qituvchi

A. Qurmanov - katta o'qituvchi

M. Amanbaev - katta o'qituvchi

N. Yuldasheva - talaba

Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti

Tayanch so'zlar: ma'lumotlarni izlash, saqlash, qayta ishlash va ulardan maqsadli foydalanish, kreativ fikrlash, kompetentlik.

Ключевые слова: поиск информации, сохранение, обработка и его целевое использование, креативное мышление, компетентность.

Key words: searching for information, conservation, processing and its target use, creative thinking, competency.

Jamiyatda insoniyat hayoti rivojlangan sari barcha sohalar qatorida ta'lim sohasi, uning tizimlari, yoshlarga ta'lim-tarbiya berish jarayoni va usullari milliy an'analarimizni saqlagan holda takomillashib boradi. Chunki har bir mamlakatning rivojlanishi, jahon hamjamiyatida tutgan o'rni, mavqeyi hudud aholisining intellectual salohiyati bilan belgilanadi. Shu bois mamlakatimizda jismonan va ma'nan sog'lom barkamol avlodni tarbiyalash, zamonaviy talabga mos yetuk kadrlar tayyorlash vazifasi dolzarb masala sifatida kun tartibiga qo'yildi va bu borada Xalq ta'limi tizimida bir qancha amaliy ishlar qilinmoqda.

Hozirgi globalashuv jarayoni kechayotgan tarixiy davrda jamiyatdagi ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar, hayotimizga turli yangiliklarning kirib kelayotganligi, ularni anglash, tahlil qilish zaruriyati ta'lim-tarbiya tizimini yangi texnologiyalar asosida o'zgartirishni taqozo etmoqda. Maktabdagi texnologiya fani darslarida ham axborot-kommunikatsiya vositalaridan foydalanish, “inson-mashina” usullarini tatbiq etish yoki “O'qituvchi-o'quvchi-kompyuter” o'rtasidagi muloqot asosida ta'lim-tarbiya berish usuli keng qo'llanilishi kerak. Bundan maqsad texnologiya fanida qandaydir buyum tayyorlashda uning har xil variantlarini tayyorlash bo'yicha keng ko'lamli va mustahkam bilim, ko'nikma, malaka, qiziquvchanlik, tashabbuskorlik, texnologiya fanidan amaliy darslarda bo'ladigan muammolarni hal etishda aniq maqsadga intilish va shaxsiy hayotga nisbatan talabchanlik, mustaqil fikrlash, ijodkorlik qobiliyatlari shakllanadi. Bu usulning ta'lim tizimiga joriy etilishi ta'lim-tarbiya jarayonining barcha sohalarini jadallashtirish, uning sifat va samaradorligini oshirish, o'quvchilarni axborotlashgan jamiyat sharoitiga mos yashash hamda faoliyat olib borishga tayyorlash masalalarini qamrab oladi.

Maktabda texnologiya fani darslari jarayonida kompyuter texnologiyasidan foydalanish o'quvchilarda quyidagi jihatlarni shakllantirish imkoniyatini beradi:

-o'quvchilarda fanlar aro bilimiga ega bo'lish ehtiyojini

shakllantiradi;

-o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtiradi;

-o'quvchilarda fanni o'rganishga qiziqishni oshiradi;

-ta'limda o'quvchining individuallik darajasini oshiradi;

-o'quvchilarning ijodkorlik qobiliyatini rivojlantiradi;

-tayyorlanilayotgan buyumning xilma-xil shakllarining yaratilishini ta'minlaydi;

-ta'limda foydalaniladigan o'quv materiallari va xom ashyolarning turli xillaridan foydalanish doyrasini kengaytiradi.

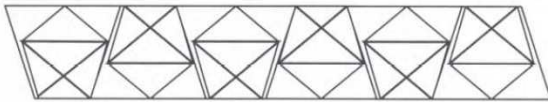
Bu jihatlarni texnologiya darslarida o'quvchilarda shakllantirish uchun texnologiya fani o'qituvchisi o'zi o'quvchilarning o'y-kechinmalari, quvonch va tashvishlarini tushuna olishlari, hamkorlik, o'quvchilarning yosh va individual xususiyatlarini e'tiborga olishlari, shuning bilan birga har qanday holatda ruhiy muhitni boshqara olishi va hissiy sifatlarga ega bo'lishi lozim.

Texnologiya fani o'qituvchisi o'z sohasiga taalluqli bo'lgan axborotlarni izlash, saqlash, qayta ishlash va ulardan maqsadli foydalanish mahoratini egallashi, kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorni qabul qila olishi, raqobatbardosh kasbiy tayyorgarlikka ega bo'lishi, yangi zamonaviy bilimlarni tezkor ilg'ay olishi, o'z ustida ijodiy ishlashi va faoliyatini ilmiy, hayotiy tajribalar asosida tashkillashtira olishi zarur. Bundan tashqari hozirgi zamon texnologiya fani o'qituvchisi kasbiy-axloqiy xususiyatlarni o'zlashtirgan, fan bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarni yangi nostandart vaziyatlarda qo'llay olish salohiyatiga, yuksak pedagogik qobiliyatlarini namoyon etish, loyihalash va rejalashtirish bilan bog'liq amaliy ko'nikmalarga ega bo'lishi shart. Texnologiya fani o'qituvchisi uchun kompyuter zamonaviy o'qitish usuli xisoblanib gina qalmaq, uning kasbiy mahoratini oshirib, takomillashtirib borishiga imkoniyatlar yaratishi kerak. “Kompyuter texnologiyasi” texnologiya fani o'qituvchisiga har bir mavzu uchun o'quv ma'lumotlarini kengaytirib berishga sharoit yaratadi: buyumlarning rasmlarini rangli ko'rsatish, tayyorlanish ketma-ketligini eskizlari bilan ko'rsatish,

buyum shakliga o'zgartirishlar kiritish, grafiklar, jadvallar va buyum holatini aniq tasavvur qilish imkoniyatini beradi.

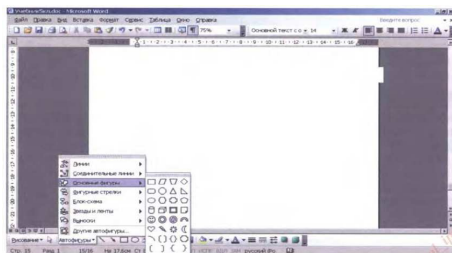
Dars jarayonida kompyuterdan foydalanish texnologiya fani o'qituvchisining ta'lim berish jarayonini kengaytiribgina qolmasdan, uning o'quvchilarga masala va topshiriqlar qo'yish darajasini turli variantlarda berish imkoniyati ham yaratiladi [1]. XX asrning oxirlaridan Internet tarmoqlarining jamiyat hayotida keng tarmoq yozishi ta'lim-tarbiya sohasida qulay imkoniyatlar bilan birga salbiy holatlarni ham keltirib chiqarmoqda, bu narsa o'qituvchining oldiga yangi vazifalarni qo'yadi. Kompyuterdan foydalanish madaniyatini, mazmun-ahamiyatini o'qituvchi, ota-ona va o'quvchilar tug'ri anglashi, tahlil qilish madaniyati va dunyo qarashiga ega bo'lishimiz zarur.

Masalan **Рисование** Microsoft Word panel asbobidan foydalanib yog'och materiallaridan kalit qistiradigan ilmakni sodda ornamentlar bilan bezashdan foydalanib tasvirlash bo'yicha topshiriq beriladi. Microsoft Word dasturida geometrik ornamentlarni, avtofiguralardan foydalanib chizish qulay. Bunda o'quvchilar har xil geometrik figuralarni birlashtirib bezashi mumkin.

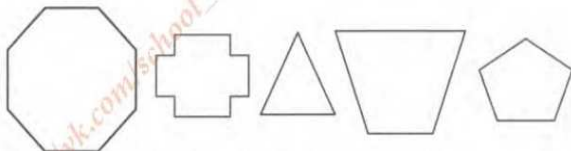

1-rasm. Geometrik ornament.

Buning uchun o'quvchi: 1. **Рисование** Автофигуры /Asosiy figura panel asbobidan o'ziga yoqqan tasbiri tanlaydi.

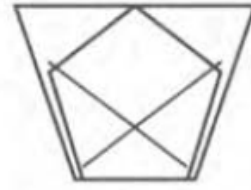

2-rasm. Автофигуры/ Asosiydan kerakli figurani tanlash.

3- rasm. Ornamentni qurish uchun tanlangan figuralar.

2. Boshida bitta takrorlanuvchi rapport tanla. Buning uchun tanlangan figuralardan keragini ko'shirib ol.

4- rasm. Ornament rapport.

3. Solingan bir necha elementlardan figura qur. Agar olingan figuralarning o'lchamini marker yordamida o'zgartirish kerak bo'lsa, ularni oldindan belgila.

4. Qashon rapport qurilsa, Shift tugmasini bosib turib, uni quruvchi barcha elementlarni tartib bilan belgila.

5. **Рисование** panel asbobidan **Группировать** operatsiyasini tanla. Endi rapport o'zining aylantirish, aralashtirish mumkin bo'lgan maqsadli figura ekanligini ko'rsatadi. Angla, agar siz bu figuralarning elementlarini har xil rangda bo'yashni hoxlasangiz, unda **Группировать** operatsiyasidan oldin ishlash lozim. Yopiq ob'ektni ham bo'yash mumkin.

6. Almashtirish buferidan foydalanib , rapportni takrorla.

7. Figuraning hoxlagan qismida tugmani bosib, nusqani belgilab ol. Shiqgan markerdan bittasi yashil ranga bo'yaladi. Unga sishqonchani ko'rsatgishini olib kel. U doirali strelka shaklida ko'rinadi.

8. Sishqoncha tugmasini yubormasdan turib, shu strelkani turtib, figurani 180° ga bur.

9. Bu ikki figuradan bir necha nusqa ishl.

10. Bu figuralarni olmashtirib, ornament qursa bo'ladi.

11. Agar nusxa katta bo'lsa, ortig'ini belgilab olib, uni **Delete** tugmasini bosib o'chirish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, o'quvchi kompyuterdan foydalanish orqali – bilimlarni manbalardan mustaqil olish, olgan bilimlari asosida ko'nikma va malakalarga ega bo'lish erishadi, amaliy va nazariy bilimlari uyg'unlashtiriladi, o'quvchining o'zlashtirish imkoniyatlari kengayadi [2]. O'qituvchi o'zidagi boy pedagogik tajriba va g'oyalardan unumli foydalangan holda zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida ta'limga mos bo'lgan yangi pedagogik texnologiyalarni yaratish hamda undan foydalanish samaradorligini oshirishda pedagoglar juda e'tiborli, zukko, mahoratli bo'lishlari zarur.

Adabiyotlar

1. Hakimov T.M., Hakimova U.T. Ta'lim jarayonida kompyuterdan samarali foydalanishning kasbiy kompetentlikka ta'siri. –Buxoro: 2015, 246-b.
2. Kamoliddinov M., Vaxobjonov B. Innovatsion pedagogic texnologiya asoslari. -T.: 2010, 105- b.
3. Глозман Е.С., Глозман А.Е., Ставрова О.Б., Хотунцев Ю.Л. Технология. Учебник издательство Мнемозина. –Москва: 2012, -С.230.

РЕЗЮМЕ

Maqolada Texnologiya fanini o'qitish jarayonida kompyuter texnologiyasidan foydalanish orqali o'quvchilarda kreativ mushohada qilish qobiliyatini rivojlantirish masalalari yoritilgan.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются проблемы развития креативного мышления при помощи использования компьютерных технологий в процессе обучения предмета «Технология».

SUMMARY

The article considers the problems of developing creative thinking with the help of using computer technologies in the process of learning the subject «Technology».

ЎЗБЕК АНЪАНАВИЙ КАШТАДЎЗЛИГИНИНГ СПЕКТРАЛ - ВАРИАТИВЛИГИ

М.Х.Шомирзаев - педагогика фанлари номзоди, доцент

Термиз давлат университети

Таянч сўзлар: кашта, хунар, накш, чорси, чойшаб, дўппи, тадбиркор, микрофирма, фаолият, каштадўзлик, анъанавий, кўрғазма.

Ключевые слова: вышивка, поделки, украшения, чорси, простыни, тубетейки, бизнесмены, микрофирмы, мероприятия, вышивка, традиционные, выставочные.

Key words: embroidery, crafts, jewelry, chorsi, sheets, skullcaps, businessmen, microfirms, events, embroidery, traditional, exhibition.

Мамлакатимиз иқтисодиётида юз бераётган жиддий таркибий сифат ўзгаришлари даврида ҳам халқимиз

ўтмиши, бугуни, орзу-истаклари, ўй-хаёллари билан боғлиқ каштачилик хунарини асраб-авайлаб келмоқда.